

Espanjansiru- ja mustapäätanan ansapyynti

Haitallisten vieraslajietanoiden torjunta kannattaa aloittaa keväällä, ennen kuin talvehtineet yksilöt ehtivät munia. Jos torjunta aloitetaan heti, kun etanoista tehdään havaintoja alueella, säästytään huomattavasti suuremmalta työltä jatkossa.

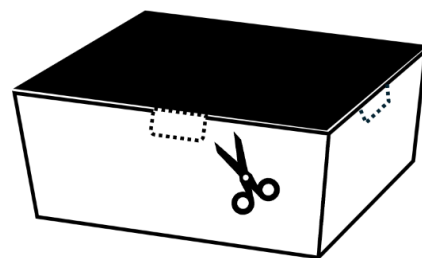
Etanoiden tehokkaassa torjunnassa alueilla, joissa etanoita on todella runsaasti, passiivinen etana-ansa on hyvä vaihtoehto. Etana-ansa on astia, joka sisältää alkoholipitoista nestettä. Se houkuttelee etanoita, jotka ryömivät ansaan, taintuvat alkoholiin ja hukkuvat. Eläinsuojelulain mukaan eläimille ei saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä, joten etanat pitää lopettaa mahdollisimman nopeasti tai tainnuttaa ennen lopetusta.

Huomioi, että ansoja ei pidä asettaa pyyntiin varmuuden vuoksi, vaan ainoastaan silloin kun tiedetään [espanjansiruetanoiden](#) tai [mustapäätanoiden](#) elävän runsaina alueella. Ansa on seurattava säännöllisesti. Jos ei-toivottua saalista tulee, on ansan sijaintia ja aukkojen kokoa tarkistettava, ja tarvittaessa pyynti tulee lopettaa.

Etanoiden erittämä lima voi sisältää haitallisia bakteereita, kuten *Listeria* ja *E. coli*. Infektoriskin vuoksi vältä suoraa kosketusta espanjansiruetanoihin ja niiden limaun. Käytä keräyksessä suojakäsineitä, ja pese kädet huolellisesti saippualla käsittelyn jälkeen.

Ansan rakenne

Passiivipyyntiin käytettävän etana-ansan on oltava riittävän suuri, noin 1–3 litran vetoinen ämpärimäinen astia tai laatikko. Riittävä syvyys takaa, etteivät kookkaat etanat pääse ansasta pois. Astiassa on oltava myös irrotettava kansi käytön helpottamiseksi. Kansi estää astiaa roskaantumasta, isompia eläimiä putoamasta astiaan sekä sadeveden pääsyn sisään. Astian yläreunaan kannen alle tehdään useampi korkeintaan 1–1,5 cm korkea aukko, joista etanat pääsevät ansaan (Kuva 1). Valmiita etana-ansoja on saatavilla muun muassa puutarhaliikkeissä, mutta monet niistä eivät sovellu pienen kokonsa vuoksi isokokoiselle espanjansiruetanalle. Edullisen ansan voi rakentaa itse esimerkiksi suuresta irtokarkkilaatikosta.

Kuva 1. Ansan voi rakentaa itse kannellisesta muovilaatikosta

Keruuliuos:

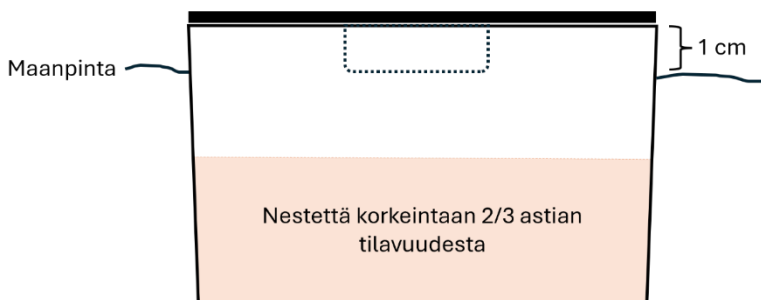
Ansaan lisätään miedosti alkoholipitoista (4–5 %) keskiolutta tai käynyttä hiiva-sokeriliuosta:

- 1 l kädenlämpöistä lämmintä vettä (37–42 °C, noudata hiivapakkauksen ohjetta)
- 1 dl (85 g) sokeria
- 2 tl (6 g) kuivahiivaa tai viinihiivaa, myös tavallinen leiviniiva käy

Liuoksen annetaan käydä huoneenlämmössä kolme päivää.

Ansan asentaminen ja huolto

Astia kaivetaan maahan siten, että sen yläreunaan tehdyt aukot jäävät näkyviin maan pinnalle (kuva 2). Asenna ansa sellaiseen paikkaan, jossa etanoiden tiedetään liikkuvan. Yleensä pihan ja rakenteiden reunustat ja osittain suojaisat paikat ovat sopivia. Vältä sijoittamasta ansaa keskelle nurmikenttää tai kulkuväylille. Valmistettua hiiva-sokeriliuosta tai keskiolutta kaadetaan noin puoleen väliin astian korkeudesta (Kuva 2), ja mukaan lisätään pari tippaa nestemäistä tiskiainetta pintajännityksen poistamiseksi, mikä saa etanat uppoamaan veteen nopeammin. Käyvän liuoksen haju houkuttelee etanoita. Kun etanat putoavat liuokseen, ne ensin taintuvat alkoholin vuoksi ja tainnuttuaan lopulta hukkuvat liuokseen.

Kuva 2. Ansaan kaadetaan keruuliuosta noin puoleen väliin astian korkeudesta ja mukaan lisätään pari tippaa nestemäistä tiskiainetta pintajännityksen poistamiseksi

Etanoiden aktiivisuus vaihtelee sään mukaan. Kostealla säällä etanat liikkuvat paljon ja ansa täyttyy nopeasti, ja silloin ansa on hyvä tarkistaa ja tyhjentää päivittäin. Kuivalla ja helteisellä säällä etanat liikkuvat vähän ja ansan voi tarkistaa parin päivän välein. Lisää ansaan tarvittaessa uutta liuosta. Liuos tulee vaihtaa kokonaan uuteen muutaman viikon välein tai heti kun sen koostumus muuttuu.

Etanat poistetaan ansasta keruustiaan (esimerkiksi samanlainen tyhjä karkkilaatikko tai tyhjä maitopurkki). Helpointa on, jos ansasta voi poistaa katon tyhjennyksen ajaksi, ettei ansaa tarvitse nostaa maasta. Etanoiden keräämistä helpottaa reikä- tai sohjokauha.

Etanoiden käsittely ja jätteen hävittäminen

Ansasta poistetut etanat ovat olleet hiiva-sokeriliuoksessa vaihtelevia aikoja, eikä niiden kuolleisuudesta ole varmuutta. Lopetuksen varmistamiseksi taintuneet etanat on jälkikäsiteltävä vähintään yön yli. Tämä voidaan tehdä pakastamalla, kuuman veden avulla tai siirtämällä liikkumattomat etanat ansasta kannelliseen ämpäriin, jossa on runsaasti vettä ja pieni määrä tiskiainetta pintajännitystä vähentämässä. Selvästi elossa olevat ja liikkuvat yksilöt poimitaan takaisin ansaan esimerkiksi pihdeillä.

Taintuneen etanan lopetus *pakastamalla* tehdään pakkaamalla taintuneet etanat esimerkiksi pestyyn maitopurkkiin, joka suljetaan ja kääritään kertaalleen muoviin. Etanat pidetään pakkaslämpötilassa alle -18 °C vähintään pari vuorokautta. Nopeampi tapa on kaataa taintuneiden etanoiden päälle runsaasti *kiehuvan kuumaa vettä*, jolloin mahdollisesti vielä elossa olevat etanat kuolevat välittömästi. Kiehuvan kuumaa vettä tulee olla 2–3-kertaisesti etanamäärään verrattuna, ettei vesi jäähy liian nopeasti. Kuumavesikäsittelyssä voi käyttää esim. tyhjiä maitopurkkeja, joihin laitetaan kolmannes etanoita ja jotka täytetään kiehuvalle vedelle. Jäähdyntynyt vesi siivilöidään pois.

[Lajikortilta](#) löydät myös muita torjuntaohjeita.

Omalla kiinteistöllä kuolleet etanat voi haudata syväälle maahan tai kompostoida suljetussa lämpökompostorissa, jonne lajitoiverit eivät pääse syömään kuolleita yksilöitä.

Taajamissa kuolleet etanat, kuten muu haitallinen vieraslajijäte, on jäteasemien ohjeistuksen mukaisesti toimitettava tiiviisti muovipussiin pakattuna sekajättekeräykseen. Talkoojätteen käsittelyn ohjeistuksen voit tarkistaa oman alueesi jätehuollosta. Ansoista ja etanoiden jälkikäsitteystä syntyvät nesteet voidaan hävittää imeyttämällä maaperään.

Etana-ansaa pilotoidaan kesällä 2026. Keräämme käyttäjäkokemuksia ansan toimivuuden ja ohjeistuksen kehittämiseksi. Otsikoi viestisi **ansa 2026**, ja lähetä kokemuksesi sähköpostitse osoitteeseen **vieraslajiportaali@luke.fi** kesäkauden 2026 aikana.

Kerrothan viestissäsi esimerkiksi:

- miten ansa toimi käytännössä
- kuinka paljon saalista kertyi ja havaitsitko sivusaalista
- millaiseen paikkaan ansa oli sijoitettu
- kuinka usein ansaa tarkistettiin ja kuinka pitkään se oli käytössä

Lyhytkin palaute on arvokasta. Voit lisäksi kertoa vapaasti muista havainnoista tai kehitysehdotuksista ja liittää viestiin kuvia.